

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Maris Ruus
maris.ruus@torivald.ee

Teie 14.05.2024 nr

Meie 10.06.2024 nr 2.3-8/24/1366-2

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles avaldasite soovi, et Andmekaitse Inspeksioon hindaks muuhulgas Tori valla kaamerate kasutamise korda.

Selgitame, et märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (edaspidi MSVS). MSVS §-st 3 tulenevalt on Andmekaitse Inspeksioonil kohustus anda õiguslaseid selgitusi inspeksiooni tegevuse aluseks olevate õigusaktide ja asutuse pädevuse kohta.

Õiguslaste selgituste andmine ei tähenda õigusabi andmist. Õiguslaste selgituste andmisega on tegemist siis, kui selgitatakse mingi konkreetse seaduse, konkreetse paragrahvi, konkreetse lõike, konkreetse punkti sisu ja tähendust. Õigusabiga on tegemist siis, kui antakse mingite konkreetsete eluliste asjaolude osas õiguslik hinnang. Inspeksioon ei osuta õigusabi. Kuna Teie kiri ei ole selgitustaotlus, siis sellele hetkel me vastata ei saa. Kuna inspeksioonile ei ole teada asutuse tegelikud andmetöötlusprotsessid, ei saa ka seetõttu inspeksioon hinnata, kas kord tegelikule andmetöötlusele vastab.

Küll aga saame anda üldiseid selgitusi kaamerate kasutamise reeglite kohta.

Nimelt, igasugune isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas ka isiku kaameratega jälgimine ja pildi salvestamine, on isikuandmete töötlemine. Isikuandmeteks loetakse igasugust teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta (isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artikkel 4 punkt 1). Andmetöötlejal on seejuures kohustus järgida IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, sh lõiget 1 punkti a, mille kohaselt peab andmetöötlus olema seaduslik, õiglane ja isikule läbipaistev.

Reeglina tohib isikuandmeid kaamerate kasutamisega töödelda seadusest tulenevatel alustel (näiteks õigustatud huvi alusel või kui kaamerate kasutamise kohustus tuleb eriseadusest, vt IKÜM artikkel 6 punktid c ja f).

Õigustatud huvi alus võimaldab konkreetsete tingimuste täitmisel kasutada kaameraid nii turvakaalutlustel kui ka sisekorraeeskirjade jälgimiseks/kontrollimiseks (kindlasti peavad olema täidetud seadusest tulenevad tingimused, vastasel juhul on isikuandmete töötlemine õigusvastane). Õigustatud huvi isikuandmete töötlemise alusena saab kasutada üksnes siis, kui andmetöötleja on teostanud viidatud isikute (jalakäijad ning teised vaatevälja jäävad isikud) kaalumise ning jõudnud järelduseni, et kaamerate kasutamine ei riiva ülemääraselt puudutatud isikute huvisid. Ehk huvide

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=ET>

kaalumiseks peaks selgelt tulenema, milleks on üldse vajalik jälgimist. Soovitame tutvuda õigustatud huvi juhendiga, mis on olemas inspeksiooni kodulehel [siin](#).

Lisaks on andmetöötlus õiglane vaid juhul, kui arvestatakse andmesubjektide andmete töötlemisel viimaste õiguspärase ootustega privaatsuse kaitse osas. Üldreegel on, et jälgimisseadmetiku kasutamine ei tohi ülemääraselt kahjustada selle vaatevälja jäävate isikute õigustatud huve.

Isikuandmeid peab koguma ja töötleva ainult selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärasel eesmärgil. See tähendab, et kaamerate kasutamiseks peab olema paika pandud konkreetne põhjus (kas turvakaalutlused, sisekorraeskirjade jälgimine/kontrollimine või muuks). Kaameraid saab ja peab kasutama vastavalt vajadusele – need peaksid olema suunatud konkreetsetele määratletud probleemide lahendamisele. Isikuandmeid tohib koguda ja töödelda ainult selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärasel eesmärgil ning neid ei tohi hiljem töödelda viisil, mis on püstitatud eesmärkidega vastuolus. Seega, kui kaamera on paigaldatud vara kaitseks, siis ei saa kaamerasalvestust kasutada teistel eesmärkidel.

Kaamerate kasutamise üks tähtsamatest nõuetest on isikute selge teavitamine nii õiguslikust alusest kui ka täpsematest eesmärkidest, sh võimaldamine tutvuda kõigi asjakohaste dokumentidega. See tähendab, et **koostatud peavad olema andmekaitsetingimused**. Andmekaitsetingimused on seotud läbipaistvuse põhimõttega, mis eeldab seda, et isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad (näiteks veebilehel vms), arusaadavad ning selgelt ja lihtsalt sõnastatud. Siit tuleneb kohustus inimesi jälgimisest teavitada. Täpsemalt reguleerivad seda IKÜM artiklid 12 – 14². Rõhutame, et isikud peavad saama aru eelnimetatud punktide sisust.

Videovalve puhul tuleks kõige olulisem teave esitada teavitussildil: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega³. Andmekaitse Inspeksioon on loonud kaamera kasutamisest teavitamise [sildi genereerija](#), mis aitab luua nõuetekohase sildi. Kaamerate teavitussildid peavad sisaldama 4 kohustuslikku andmevälja. Üks neist peab olema viide pikemalt loetavatele tingimustele, mis võivad olla osa üldistest andmekaitsetingimustest. Teavitussildid peavad olema nähtaval kohal.

Sealjuures peab andmetöötleja tagama, et ta suudab tuvastada, kes on salvestisi vaadanud (logid, vaatamiste kohta peetav dokument/raamat), et tuvastada, et ei oleks toimunud alusetuid vaatamisi.

Valvekaamerate kasutamist on inspeksioon selgitanud ka [kaamerate kasutamise juhendi](#) 6. peatükis⁴. Veel saab lugeda videovalve kohta <https://www.aki.ee/rahvusvaheline/kohtupraktika-ja-suunised/videoseadmed>.

Kokkuvõtteks: peab andmetöötlejal olema dokumenteeritud a) õigustatud huvi hindamine, b) kaamerate kasutamise tingimusi ja kindlaid eesmärke tutvustavad andmekaitsetingimused, ning c) paigaldatud korrektsed teavitussildid.

Kaameraga salvestajale on oluline teada, et andmesubjektidel on igal ajal õigus pöörduda andmetöötleja poole (näiteks enda kohta salvestise saamise nõudega). Andmetöötlejal on kohustus vastata kuu jooksul (sh vajadusel kohustus edastada andmesubjektile tema kohta kogutud isikuandmed). Kui andmetöötleja ei vasta isikule kuu jooksul või isik ei ole vastusega rahul, siis on andmesubjektidel õigus pöörduda muuhulgas Andmekaitse Inspeksiooni poole, kes viib vajadusel läbi menetluse.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

³ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/kaamerate_juhend_10.11.2021.pdf, lk 31-32

⁴ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/kaamerate_juhend_10.11.2021.pdf

Kuna Andmekaitse Inspektsioon ei osuta õigusabiteenuseid, siis soovitame vajadusel otsida abi õigusnõustajatelt (advokaadid, juristid), kes saavad konkreetseid asjaolusid kaaludes Teid ammendavalt nõustada.

Loodan, et selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel